

Vervang de Zeelandbrug door een dam, dat is goedkoper en efficiënter dan een tunnel of brug

PZC en BN/De Stem 02-02-2024

Wie gaat ter vervanging van de verouderde Zeelandbrug een nieuwe brug of tunnel betalen? Een nieuwe brug wordt breder en duurder en kan niet op dezelfde locatie. Dat geldt ook voor een Oosterscheldetunnel, die anders last zou krijgen van de aanwezige funderingspijlers. Nu is een tunnel zeker niet goedkoop en wat capaciteit betreft begrensd. Wat te denken van een dam?

De Zeelandbrug, een provinciaal initiatief

In 1962 besloten de Provinciale Staten van Zeeland tot de bouw van een vijf kilometer lange brug als verbinding tussen Schouwen-Duiveland met Noord-Beveland. De bouw van de Deltawerken was nog in volle gang, maar men wilde niet wachten op een dam in de monding van de Oosterschelde. Toen in 1987 de dam met stormvloedkering voltooid was, was de Zeelandbrug, waarvan de aanleg geheel bekostigd is door de provincie, al ruim twintig jaar in gebruik. De iconische Zeelandbrug, op 15 december 2015 aangewezen als Rijksmonument door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, behoeft steeds meer onderhoud. Nu het [einde van haar levensduur](#) in zicht komt, blijft het de vraag in hoeverre het met deze status lukt om de brug te behouden.

Wat nu?

Wat zeker is, is dat er binnen afzienbare tijd een beslissing genomen moet worden over de aanleg van een duurzame verbinding. In eerst instantie wordt er gedacht over de bouw van een [nieuwe brug](#) en vervolgens wordt er ook gespeculeerd over de haalbaarheid van een [Oosterscheldetunnel](#). Toch lijkt een dam de minst dure en meest effectieve oplossing. Een dam is uitermate geschikt voor een brede wegverbinding, goedkoop in onderhoud en de levensduur is vrijwel oneindig.

Zout en zoet

Na de Deltawerken bleef Zeeland grotendeels verstoken van de aanvoer van rivierwater en werd zouter dan ooit. De provincie krijgt ook geen water vanuit onze nationale regenton het IJsselmeer. De behoefte aan een zuidwestelijke watervoorraad is groot. Het streven naar behoud en herstel van zoute milieus pakte na de Deltawerken anders uit dan de milieubeweging voor ogen had. De verzilting zette door, er kwamen harde zoet-zout scheidingen en elk zout gehouden binnenwater kreeg zijn eigen milieuproblemen. We hebben dit jarenlang via de media kunnen vernemen.

Het idee van een dam in de Oosterschelde komt niet zomaar uit de lucht vallen. Siebe Kramer stelde bij zijn afscheid als voorzitter van het Nationaal Park Oosterschelde voor om het zeegat grotendeels af te sluiten met een forse dam bij de Zeelandbrug. Daarbij wordt in

het westelijk deel de zeegetdynamiek optimaler en ontstaat oostelijk van de dam een grote zuidwestelijke zoetwatervoorraad voor de omringende eilanden. Van daaruit kan via het Veerse Meer heel Walcheren van zoet water worden voorzien. Het nieuwe zoetwaterbekken kan tevens functioneren als extra rivierwaterberging.

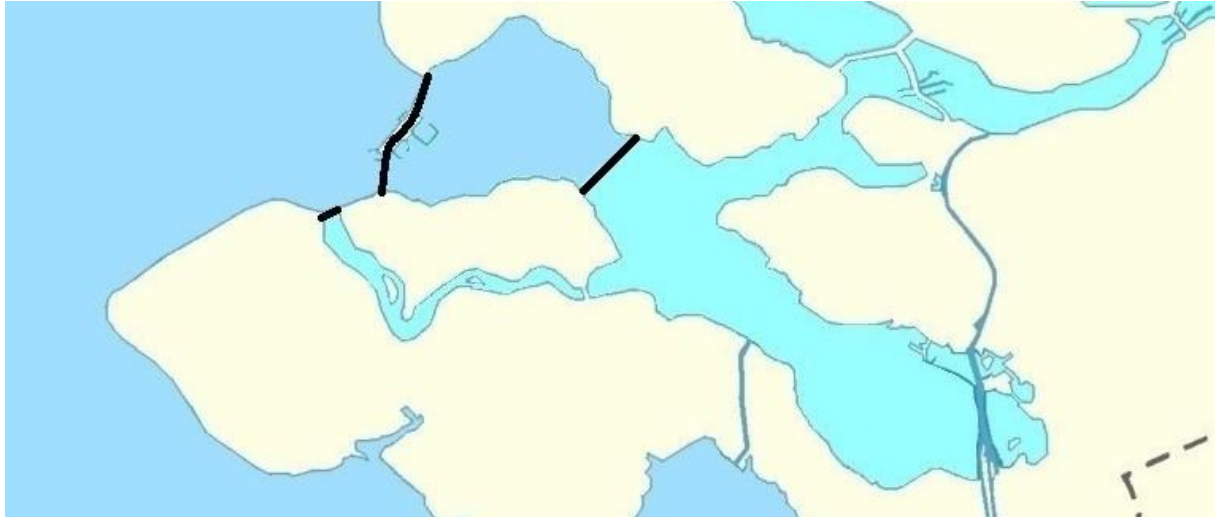
Heijden / (inzet: Wil Borm)
De Zeelandbrug

Foto: Johan van der Heijden Bron: PZC – BN/De Stem

Toekomstgericht

Het Gebiedsoverleg Zuidwestelijke Delta streeft naar een regio met voldoende zoet water. Zowel de toenemende verzilting, de noodzaak om voor droge tijden zoet water te bufferen als de behoefte aan noodberging bij hoge aanvoer van rivierwater vragen om structurele oplossingen. Laten we niet langer pleisters plakken.

Alles wat we nu doen, dient in het licht te staan van de langere termijn. Klimaatverandering en zeespiegelstijging vragen om maatregelen die leiden tot tijdige en samenhangende veranderingen ter bescherming van ons land. Dit gaat onder meer gepaard met het borgen van zee- en rivierwaterveiligheid, met het tegengaan van verzilting, het bufferen van zoet water, met de ontwikkeling van een natuurinclusieve samenleving, de energietransitie en een circulaire economie. Kortom, willen we niet verkeerd investeren, dan het van belang bij elke groot project te toetsen of het past in de nog nader te ontwikkelen toekomstvisie voor Zeeland en heel Nederland.

Zo'n visie laat dan wel nog enkele jaren op zich wachten en uitvoering is allesbehalve een geringe klus. Aangezien de aanleg van een dam [kustlijnverkorting](#) geeft, zorgt voor extra zoetwatervoorziening en bijdraagt aan de klimaatbestendigheid van Zeeland, lijkt het een kansrijke optie. Een dam geeft in de toekomst een enorme kostenbesparing aan dijkonderhoud en maakt kunstmatige aanvoer van zoet water via pijpleidingen overbodig. Ook kan de dam later ingezet worden om bij lage rivierafvoeren en in droge tijden het zoete water te stuwen.

Een dam naast de Zeelandbrug kan dan ook gezien worden als een tussenstap op weg naar klimaatbestendigheid. Vanuit dit gezichtspunt zou de aanleg wellicht grotendeels bekostigd kunnen worden uit het beschikbare budget voor zoetwaterbuffering en rivierwaterveiligheid.

Het is te hopen dat de Zeeuwse politiek zich bij haar keuze niet alleen richt op het kostenplaatje en het logistieke probleem, maar tevens het initiatief neemt tot een duurzame oplossing die toekomstperspectief geeft aan tal van betrokken maatschappelijke sectoren. Dit alles op basis van een maatschappelijke kosten- en batenanalyse (MKBA) en rekening houdend met de klimaatverandering. De definitieve beslissing zal niet lang op zich laten wachten, want rond 2035 moet de vervanging van de Zeelandbrug voltooid zijn.

Wil Borm

Adviesgroep Borm & Huijgens

Aanvulling:

Bij géén vervanging kan het gebruik van de bestaande brug beperkt worden tot langzaam verkeer en landbouwvoertuigen en rijdt het zwaardere verkeer om over de Oosterscheldekering. Zonder een nieuwe dam naast de Zeelandbrug sluit in de loop van de eeuw de stormvloedkering definitief vanwege zeespiegelstijging en wordt de gehele Oosterschelde zoet. Het blijvend versterken van alle dijken om de Oosterschelde lijkt geen haalbare kaart.